

jasonreynolds

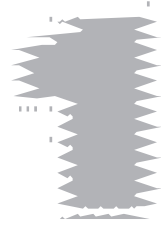
GHOST

RENT OF VLUCHT HIJ VOOR ZIJN LEVEN?

Vertaald door Maria Postema

voor iedereen die aan het rennen is

WERELDRECORDS

CHECK DIT. Ene Andrew Dahl heeft het wereldrecord ballonnen opblazen... met zijn neus. Yep. Echt waar. Geen idee hoe hij erachter kwam dat-ie die bijzondere gave had, en ik kan me niet eens voorstellen hoeveel snot er in die ballonnen moet zitten, maar hé, het is een ding en niemand kan het zo goed als Andrew. Er is ook een vrouw die Charlotte Lee heet, en zij heeft het wereldrecord voor de grootste badeendjesverzameling ter wereld. Ik lieg niet. En wat daar zo raar aan is: ik snap niet dat iemand één badeendje zou willen, laat staan 5631. Zeg nou zelf. En ik? Ik heb waarschijnlijk het wereldrecord meeste wereldrecords weten. En het wereldrecord zonnebloempitten eten.

‘Laat me raden, zonnebloempitten,’ roept meneer Charles achter de toonbank van wat hij zijn ‘dorpwinkel’ noemt, ook al wonen we in een stad. Meneer Charles, die trouwens precies op James Brown lijkt als James Brown wit geweest

zou zijn, helpt me al vijf dagen per week aan zonnebloempitten sinds, even denken... sinds m'n negende, toen m'n moeder in het ziekenhuis ging werken. Dus nu zo'n jaar of drie. Hij is ook hardhorend, en vroeger dacht ik altijd dat hij alles extra hard hoorde als mijn moeder dat zei, wat ik totaal niet begreep. Ik snap niet waarom ze niet gewoon 'bijna doof' zei. Misschien omdat 'hardhorend' meer ziekenhuistaal is, en dat nam ze waarschijnlijk over. Maar goed, meneer Charles hoort dus bijna niks, en daarom schreeuwt hij altijd tegen iedereen en schreeuwt iedereen tegen hem. Er wordt heel wat afgebruld in zijn winkel, en dan heb ik het nog niet eens over de extra geluidseffecten van de blèrende tv die achter zijn toonbank staat, met altijd een cowboyfilm op. Meneer Charles is ook degene die me *Guinness World Records* heeft gegeven, het boek waar ik Andrew Dahl en Charlotte Lee in heb ontdekt. Volgens hem kan ik op een dag zelf ook een record vestigen. Een echt record. Waarvoor ik dan bij de wereldkampioenen hoor. We gaan het zien. Maar één ding weet ik zeker: meneer Charles heeft het wereldrecord "Laat me raden, zonnebloempitten" zeggen, want dat zegt hij altijd als ik binnenkom, wat waarschijnlijk ook betekent dat ik het wereldrecord 'heel hard op dezelfde manier reageren' heb.

'Lame raden, één dollar.' Dat is mijn antwoord. Ik heb het al honderdduizend keer gezegd. Dan sla ik een dollar in zijn rimpelige handpalm en hij duwt de zak met pitjes in de mijne.

Daarna ga ik verder met mijn slow motion-route en ik stop pas weer bij de bushalte. Maar deze bushalte is er niet zomaar een. Het is de halte tegenover de sportschool. Ik zit daar gewoon met de andere mensen die op de bus wachten, maar ik wacht nooit echt op de bus. Met de bus ben je heel snel thuis, en dat wil ik niet. Ik zit daar alleen om naar de sportende mensen te kijken. De sportschool tegenover de bushalte heeft namelijk een heel groot raam – de hele muur is zeg maar een raam – en er staan van die apparaten waardoor je het gevoel krijgt dat je traploopt, en alle mensen staan dus met hun gezicht naar de bushalte en kijken heel moeilijk, alsof ze bijna out gaan. En ik zweer het, dat is het grappigste wat je ooit hebt gezien. Dus daar zit ik dan een tijdje naar te kijken alsof het een film is, *De grote bijna-out-show*, met in de hoofdrollen traploper één tot en met tien. Het zal wel raar klinken, misschien zelfs een beetje gestoord, maar het is gewoon iets om te doen als je verveelt. Het mooiste van daar zitten is dat ik ondertussen mijn zonnebloempitjes naar binnen kan werken alsof het popcorn is.

Even over die pitten. Vroeger stopte ik er altijd een heleboel tegelijk in mijn mond, zoog het zout eraf en spuugde ze dan als een machinegeweer weer uit. Daar had ik vast ook een wereldrecord in kunnen krijgen. Maar nu ben ik ouder en wijzer. Nu verplaats ik ze rustig naar de perfecte plek om de schil open te bijten, waarna ik met mijn tong voorzichtig het pitje eruit duw en dan – en dat is het lastig-

ste – hou ik het pitje veilig tussen mijn tanden en tong terwijl ik de schil uitspuug. En als ik dat allemaal heb gedaan, dán eet ik de pit pas op. Ik ben er echt kapot goed in, ook al smaken zonnebloempitten eigenlijk nergens naar. Ik weet niet eens of ze al die moeite wel waard zijn. Maar ik vind het fijn om te doen.

Mijn vader at ook altijd zonnebloempitten. Ik heb het van hem. Maar hij werkte ze altijd helemaal naar binnen. De schilletjes, de pitten, alles. Hij verslond ze als een beest. Toen ik nog heel klein was, vroeg ik weleens of er een zonnebloem in hem zou gaan groeien omdat hij zoveel pitjes at. Hij zat altijd sport te kijken, football en basketbal en zo, en dan draaide hij zich heel even naar me om, zodat hij geen belangrijke actie zou missen, en zei: ‘Ik zit vol met zonnebloemen, jongen.’ En dan schudde hij de pitjes in zijn handpalm alsof het dobbelstenen waren en smeed weer een stel in z’n mik om weg te knagen.

Maar mijn vader loog dus. Er groeiden helemaal geen zonnebloemen in hem. Kan niet. Ik weet niet veel van zonnebloemen, maar ik weet wel dat ze mooi zijn en dat meisjes ervan houden, en ik weet dat het woord ‘zonnebloem’ uit twee goede woorden bestaat, en die man heeft geen twee goede woorden in zich, of iets waar een meisje van zou houden, want meisjes houden niet van mannen die op hen en hun zoon schieten. En zo’n man was hij.

Het is nu drie jaar geleden dat mijn vader door het lint ging. Toen hij door de drank gemener werd dan hij ooit

was geweest. Hij werd 's avonds heel vaak iemand anders, alsof er ineens een doorgedraaide gek in hem zat, maar die avond besloot mijn moeder eindelijk terug te slaan. En die avond werd alles erger. Ik had mijn hoofd tussen mijn matras en mijn kussen gedrukt, wat ik altijd deed als ze zo tekeergingen, en ineens stormde mijn moeder mijn kamer in.

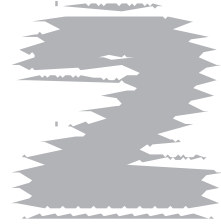
‘We moeten weg,’ zei ze terwijl ze de deken van mijn bed rukte. En toen ik niet snel genoeg reageerde, riep ze: ‘Schiet nou op!’

Voor ik het wist sleurde ze me de gang door. Ik struikelde bijna over mijn eigen voeten. En op dat moment keek ik om en zag ik hem, mijn vader: hij wankelde de slaapkamer uit met bloed op zijn lippen en een pistool in zijn hand.

‘Laat het niet zover komen, Terri!’ zei hij boosmekend, maar mijn moeder en ik stoomden door. Het geluid van de haan die gespannen werd. Het geluid van de deur die geopend werd. Zodra mijn moeder de deur opentrok, haalde mijn vader de trekker over. Hij schoot op ons! Mijn vader! Mijn vader schoot gewoon... op... ONS! Zijn vrouw en zijn zoon! Ik keek niet of hij iets had geraakt, vooral omdat ik bang was dat ik dat was. Of ma. Het geluid was gigantisch, en zo intens dat ik het gevoel had dat mijn hersenen in mijn hoofd zouden knappen en mijn hart hikte. Maar het raarste was dat het schot – hardste knal die ik ooit heb gehoord – mijn benen voor mijn gevoel nog sneller liet gaan. Ik weet niet of dat kan, maar het leek wel zo.

Mijn moeder en ik renden door, het trapje af en de straat op; we drongen het donker in met de dood op onze hie-len. We renden en renden en renden, tot we eindelijk bij de winkel van meneer Charles waren, die, wat een mazzel, al-tijd open is. Meneer Charles wierp één blik op mijn moeder en mij, buiten adem, huilend, op blote voeten in onze pyja-ma, en verstopte ons in zijn magazijn voordat hij de politie belde. Daar bleven we de hele nacht.

Daarna heb ik mijn vader nooit meer gezien. Ma zei dat de agenten zeiden dat hij buiten op het trapje zat te wach-ten toen ze aankwamen. Met ontbloot bovenlijf en het pis-tool naast zich, terwijl hij bier zoop en zonnebloempitten at. Alsof hij gepakt wilde worden. Alsof het allemaal niks voorstelde. Hij kreeg tien jaar cel, en eerlijk gezegd weet ik niet of ik daar blij mee ben of niet. Soms wou ik dat hij hon-derd jaar had gekregen. En soms wou ik dat hij thuis op de bank voor de tv met zijn pitjes zat te schudden. Eén ding is in elk geval zeker: die avond heb ik leren rennen. Dus toen ik geen zin meer had om bij de bushalte voor de sport-school te zitten en langs al die kinderen kwam die op de at-letiekbaan in het park aan het oefenen waren, wilde ik daar meer van weten, want ik heb nooit hoeven oefenen met rennen. Dat kon ik gewoon.

WERELDRECORD VOOR DE SNELSTE SELECTIEWEDSTRIJD OOI

EERST keek ik door het hek. Ik wilde eigenlijk doorlopen, maar toen zag ik dat andere mensen dichterbij de baan gewoon relaxed naar de training zaten te kijken. Moeders en zo. Dus ging ik daar ook bij zitten. Niet bij hén natuurlijk, want dat zou raar geweest zijn, maar op een van de andere bankjes. Mijn school heeft geen atletiekteam, en ik zou me er ook niet voor opgegeven hebben. Ik hield meer van basketbal. Dat was mijn sport, ook al had ik nog nooit echt gespeeld. Soms bleef ik onderweg naar huis weleens bij het veldje staan om te kijken of ik mee kon doen met een potje, maar niemand vroeg me ooit, vooral omdat de oudere gasten niet met mensen van mijn leeftijd wilden hangen. Maar ik had altijd het gevoel dat ik de nieuwe LeBron zou worden als ik eenmaal mee mocht doen. En ik wilde nooit de nieuwe... beroemdste hardloper worden, wie dat ook mocht zijn. Dat zou echt nooit bij me opgekomen zijn. Ik heb in het wereldrecordboek gekeken en daarin staat dat

ene Usain Bolt de snelste is, maar ik had nog nooit van die man gehoord. Mijn vader keek nooit naar hardlopen op tv. Zijn er eigenlijk wel beroemde hardlopers? Écht beroemd, zeg maar? Ik kende er geen een, maar sommige kinderen hier op de baan waarschijnlijk wel, met hun gestretch en gesprong.

‘Oké, knieën omhoog!’ beval de coach. Hij was klein en kaal, maar ik zag dat hij niet kaal was omdat zijn haar was uitgevallen. Hij was zo’n gast die het afschoor. Sterker nog, hij was zo’n gast die al het haar op zijn gezicht schoor behalve zijn wenkbrauwen, en dat stond hem voor geen meter. Hij leek op een schildpad. Een schildpad met een afgebroken voortand, een ringetje in zijn oor en een zwart fluitje om zijn nek. ‘Hop! Hop! Hop!’

Er waren jongens en meisjes, ongeveer net zo oud als ik, en iedereen droeg een T-shirt en een korte broek. Ze hielden hun armen voor zich uitgestrekt en deden een soort marcheerspringding waarbij ze hun knieën tegen hun handen duwden.

‘Kom op, Sunny! Dit is pas de tweede training en je loopt de kantjes er nu al af!’ blafte de coach tegen de langste jongen. Hij hield een klembord vast en sloeg ermee tegen zijn been. ‘Hoger!’

Ik zat met mijn benen wijd zodat ik de zonnebloemschilletjes op de grond ertussen kon spugen. Ik kreeg onwilde dorst van al het zout, maar ik kon gewoon niet stoppen. Op de baan deden ze na die hoge kniedingen nu jumping jacks

en een paar opwarmrondjes, wat mij een heel dom idee leek. Waarom zou je rennen om warm te worden? Dan ben je al moe voordat de wedstrijd is begonnen. Duh. Daarna gingen alle lopers om de schildpadcoach heen staan.

‘Luister goed,’ zei hij. ‘Als je op deze baan staat, dan zat je al bij de Defenders, of je bent geselecteerd om bij de Defenders te komen.’ Hij praatte tegen ze alsof ze net bij het leger waren gegaan of zo. ‘Jullie weten ongetwijfeld allemaal wat dat betekent, maar zo niet: dat betekent dus dat je bij een van de beste jeugdteams van de stad zit. Wij zijn de mensen bij wie alle topscholen talent komen scouten. En wat gebeurt er als je op een goede school zit en goed presteert in een goed team? Dan kun je daarna misschien wel gratis studeren.’

Niemand mag gratis studeren om wedstrijden te rennen, dacht ik terwijl ik een schilletje uitspuugde. Ik haat het als ze aan je tong blijven plakken en je moet spuugsputteren om ze eraf te krijgen. Zo irritant.

Een rare jongen – ik kan niet goed uitleggen hoe hij eruitzag, of nou ja... ik zal het proberen. Ik zei net toch dat meneer Charles eruitzag als James Brown, als James Brown wit geweest zou zijn? Deze jongen zag er dus uit als een witte jongen, als een witte jongen zwart geweest zou zijn. Wacht. Dat slaat nergens op. Nog een keer. Zijn huid was wit. Echt wít. En zijn haar was lichtbruin. Maar zijn gezicht leek op dat van een zwart iemand. Alsof God was vergeten om hem bruin te maken. Wacht, is dat nou wel of niet zoals

bij meneer Charles? Laat ook maar. Hoe dan ook, die jongen stak dus zijn vinger op.

‘Ja, Lu?’ vroeg de coach.

‘Is het waar dat u aan de Olympische Spelen hebt meegedaan?’ vroeg de jongen.

‘Is het waar dat jij daar niet aan hebt meegedaan?’ kaatste de coach keihard terug.

De jongen die Lu heette stond erbij alsof hij in zijn gezicht was gemept door een badeendje van Charlotte Lee. Alsof hij zich geen raad wist. ‘Eh... eh...’ stamelde hij met zijn mond vol tanden.

‘Maak je maar niet druk om wat ik heb gedaan. Maak je liever druk om wat jij wilt doen. Als je bij mij blijft trainen, kan ik ervoor zorgen dat het gaat lukken.’ De coach veegde spuug uit zijn mondhoeken. ‘Goed,’ zei hij met een blik op de namenlijst, ‘we zullen eens kijken wat we met de groentjes kunnen. Lu, Patina, Sunny, naar de start!’

De drie ‘groentjes’ haastten zich naar de andere kant van de baan.

‘Lu, jij gaat eerst. Honderd meter zodra ik fluit,’ meldde de coach. Die rare gast, Lu, zag er echt heel cool uit. Hij had gloednieuwe Nikes aan en een strak pak dat zijn hele lijf bedekte. Als een superheld. Hij droeg een hoofdband en om zijn nek een gouden ketting, en in zijn beide oren glinsterde een diamantje. Alle andere lopers gingen aan de kant terwijl de coach het fluitje in zijn mond stak. In zijn andere hand had hij een stopwatch. ‘Klaar...’ zei hij door zijn tan-

den. Toen klonk er een kort gepiep, *fufieuw!*, en daar ging Lu.

Het was zo voorbij. Die gast was echt snel, en toen hij bij het eind van het rechte stuk was, sprong er een vrouw van haar bankje aan de andere kant van de baan om te klappen en te joelen alsof hij beroemd was of zo. Ik was onder de indruk. Niet genoeg om te klappen – ik was vooral blij dat er éindelijk iets niet-saais gebeurde – maar wel genoeg om even geen pitjes in mijn mond te sorteren tot hij klaar was.

‘Goed gedaan,’ zei de coach toen Lu als een pro weer naar de kant jogde. Alsof het niks voorstelde en hij dat heel goed wist. Hij keek even naar mij. Ik spuugde schilletjes op de grond. De coach riep ook een tijd en schreef die op, maar ik verstond het niet.

Daarna kwam de grote, sullige jongen die door de coach Sunny werd genoemd. Hij was degene die toen ik net aankwam tijdens de warming-up te horen had gekregen dat hij zijn knieën niet hoog genoeg optrok. Eerlijk gezegd zag hij eruit alsof hij niet eens in een rechte lijn kon lopen, dus ik had zo’n idee dat dit heel grappig zou worden. Sunny ging op zijn plek staan, deed zijn ogen dicht en haalde langzaam en diep adem. De coach blies op zijn fluitje, en daar ging hij. Ik zag dat-ie echt alles gaf, maar hij kwam gewoon geen meter vooruit. Alsof hij tegen de wind in rende, ook al waaide het helemaal niet. Alsof er lood in zijn schoenen zat of zijn botten heel zwaar waren of zo. Niemand juichte voor hem en een paar andere kinderen begonnen zelfs te lachen.

‘We zullen zien wie er nog lacht als we bij de vijftienhonderd meter komen,’ blafte de coach tegen de gniffelende lopers. Ze hielden allemaal meteen hun mond. Sunny liep met grote stappen terug en ging onaangedaan bij de anderen staan. Het kon hem blijkbaar niks schelen dat hij slomer had gerend dan ik iemand ooit had zien rennen. Zijn sprint was meer een soort sukkeldrafje. Mijn moeder had hem vast nat kunnen laten gaan. Zelfs meneer Charles had hem misschien nog afgedroogd, en die is stokoud! De coach knikte Sunny toe en keek naar de volgende. Een meisje. ‘Patina, jouw beurt.’

Dat Patina-kind was lang. Ze wipte op haar tenen op en neer en rolde met haar nek en schouders, om alles los te maken, denk ik. Haar haar zat strak naar achteren in een kort staartje met een heleboel pluis eromheen. Toen de coach op zijn fluitje blies ging Patina ervandoor; ze zoefde duidelijk sneller dan Sunny over de baan, maar niet zo snel als Lu. Toch was ik onder de indruk. Ik ken niet veel meisjes die zo snel kunnen rennen. Ik ken eigenlijk überhaupt niet veel meisjes die rennen. Ze willen er altijd vooral leuk uitzien op school – niet dat je mij hoort klagen.

‘De oudgedienden mogen wel oppassen voor deze meid. Die rent de achthonderd alsof het een blokje om is,’ zei de coach, en hij gaf Patina een high five. Als iemand mij zo’n compliment zou geven, zou ik heel hard mijn best doen om niet blij te kijken, maar waarschijnlijk zou ik toch een beetje glimlachen. Maar die Patina ging met een stalen ge-

zicht weer in de rij staan alsof er niks gebeurd was. Ik zag wel dat er met haar niet te spotten viel.

Toen Lu, Sunny en Patina geweest waren moesten de andere lopers, 'de oudgedienden', naar de startlijn om 'de groentjes' te laten zien hoe het moest. En zo ging het maar door, het fluitsignaal en jongens en meisjes die een voor een over het rechte stuk van de baan sprintten. Al hun tijden werden genoteerd. Sommigen waren sneller dan anderen. De meeste oudgedienden waren behoorlijk snel, maar niemand was sneller dan die mooiboy, Lu. Niemand. En de coach zei de hele tijd dingen als: 'Niemand heeft nog van Lu gewonnen', waar ik nogal pissig van werd, omdat... ik weet het niet. Het deed me gewoon denken aan een jongen op school, Brandon, die me altijd, ALTIJD zat te pesten. En niet alleen mij. Hij pestte een heleboel kinderen, en niemand ging ooit tegen hem in. Iedereen zei altijd alleen maar stomme dingen als 'Je kunt toch niet van 'm winnen'. Net zulke onzin als die coach met z'n bowlingbalhoofd nu over die Lu uitkraamde. Het was gewoon... bah. Hij was heus wel snel, maar hij was ook weer niet zó snel.

Toen iedereen aan de beurt was geweest, begon de coach weer van voor af aan en mochten ze het allemaal nog een keer proberen om te kijken of ze hun eerste tijd konden verbeteren. Dus daar ging Lu weer. Hij liep met datzelfde arrogante loopje naar de start. Hij rekte zich uit en sprong een paar keer op en neer. En de vrouw aan de andere kant van de baan begon weer te gillen. Die jongen maakte alleen

zijn spieren los en zij ging al uit haar dak alsof hij iets heel bijzonders deed. De mensen om haar heen keken haar aan alsof ze gek was en vonden het duidelijk vervelend. Al zijn teamgenoten keken toe. Een paar mensen stonden blijkbaar te trappelen om de grote Lu nog een keer te zien rennen. Anderen leken er wel een beetje klaar mee. Zo keek ik waarschijnlijk ook. Zo voelde ik me in elk geval wel. Ik was klaar met Lu, klaar met Brandon, klaar met iedereen die zichzelf onoverwinnelijk vond. En dan waren mijn zonnebloempitten ook nog eens op, dus niks weerhield me ervan om op te staan en die gast te laten zien dat hij heus niet zo geweldig was, en dat ik nog nooit van m'n leven een hardlooptraining had gehad en hem toch kon bijhouden of misschien zelfs wel verslaan. Ik stapte over de zonnebloempit-schilletjes heen die zich als een berg dooie vliegen tussen mijn voeten hadden opgehoopt en begon te lopen, niet over de baan, maar erlangs, over het gras. Ik ging naast Lu staan, die net in zijn 'op uw plaatsens'-houding was gezakt. Ik hoefde dat allemaal niet. Ik hoefde alleen maar mijn broekspijpen op te rollen en mijn veters in mijn sneakers te stoppen en toen was ik er klaar voor.

Coach Schildpadhoofd zag me en riep: 'Jongen, wat doe je? De selectiedagen waren vorige week.'

Ik zei niks en de coach ging verder met: 'Dit is een besloten training.'

Ik reageerde nog steeds niet en duwde zwijgend mijn T-shirtmouwen omhoog.